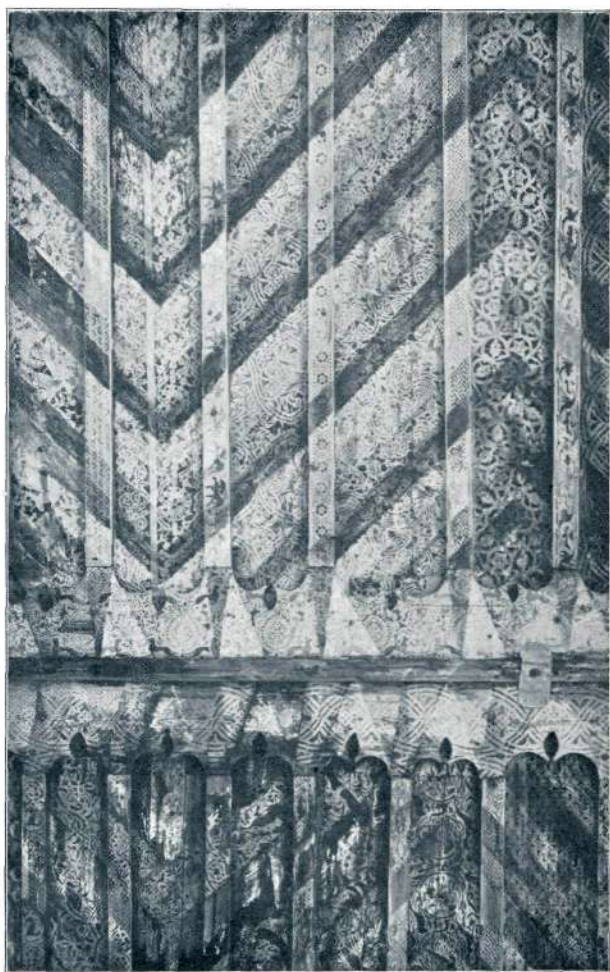

plastí, in danes imamo pri Sv. Primožu primeroma zelo dobro ohranjen spomenik iz konca 16. stoletja, z malimi izjemami ves v prvotnem stanju, ki je brez dvoma eden najvažnejših in najzanimivejših te dobe v vseh alpskih deželah. Za naše razmere je pa posebno važen, ker je datiran dokument umetnosti Chrönove dobe, o kateri vemo sicer veliko iz pisanih poročil, dela so pa že večinoma uničena. Tudi tu je strogo in dosledno zgodovinsko stališče spomeniškega varstva absolutno opravičeno.

8. Slikani stropi. Male gotske cerkve so imele pogosto samo prezbiterij obokan, ladja pa je imela lesen raven strop, ki je bil poslikan; pa tudi zelo velike romanske cerkve kot je bila ona v Zatičini ali v Starem trgu pri Ložu so imele v ladji lesene ravne stropne. Že baročna doba je mnogo teh stropov odstranila in jih nadomestila s svodi, posebno pa zopet novejši čas (konec 19. stoletja). Vendar pa se nam je ohranilo še več

Gotski strop.

(Sv. Peter pri Sv. Primožu nad Kamnikom.)

Strop v cerkvi sv. Jurija

nad Tržičem.

takih cerkvic, katerih stropi so bili pa večinoma v 17. stoletju baročno obnovljeni. Najbolje ohranjen prvotni gotški strop pa imamo še v cerkvi sv. Petra pri Sv. Primožu nad Kamnikom. Slikarija na njem je patronirana in posebno zanimiva zato, ker ima skoro vsaka deska drugačen vzorec in imamo tu zbranih mnogo zelo bogatih gotških patronov. V cerkvi v Nadlesku, fara Stari trg pri Ložu, pa imamo baročen strop, ostanki starega gotškega stropa so pa porabljeni za balustrado pri stopnicah na kor. — Kot karakterističen primer takega stropa iz 17. stoletja (datiran 1698) vam podajam strop iz cerkvice sv. Jurija pri Tržiču. Na prvi pogled je očitno, da teh stropov niso slikali umetniki-slikarji, ampak da so delo preprostih ljudi, ki so pa imeli jako dober okus; poleg teh stropov so slikali na les, na platno ali tudi na usnje antependije, ki pokrivajo sprednji del oltarne menze; k tem cerkvenim izdelkom se pridružujejo predmeti vsakdanje porabe kot slikane skrinje itd., ki so delo iste vrste ljudskih umetnikov. Vsi ti predmeti imajo veliko folkloristično vrednost in krijejo v svojem ornamentalnem načinu toliko estetskih vrednot, da odtehtajo marsikako delo človeka, ki si je nadeval ime umetnika. Na varstvo teh stro-